

גיליון מס. 2898 * כה תשרי תשפ"ו * 17 באוקטובר 2025

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

הביתה

מילים: אהוד מנור
לחן: יאיר קלינגר

השנים חולפות,
השנים קוטפות,
ואנחנו לא מצאנו
עוד מנוחה.

דור הולך ובא,
הלחי רטובה,
ובוכה דמעה מלוחה
כמו קוראת:

הביתה, הביתה
באה עת לחזור
מסוף דרכים
מריב אחים
אל תוך אותו מקום בלב.

טרם רדת אור
אל חלומות ללא חומות
אל לילה בלי כאב

עד עלות השחר
מתפללת לשלומך
שמרי שמרי ארצי שלי
שברי חלום
ישראלי.

הביתה, הביתה
כי עוד לא ניתן
כל מה שהובטח לנו מזמן...

עוד שנה חלפה,
עוד שנה טרופה,
עשבים שוטים עלו בשביל ובגן.

רוח נאנח
את התריס פתח
ומכה בקיר הישן,
כמו קורא:

הביתה, הביתה,
באה עת לחזור,
מן ההרים
משדות זרים.
היום דועך ואין סימן.

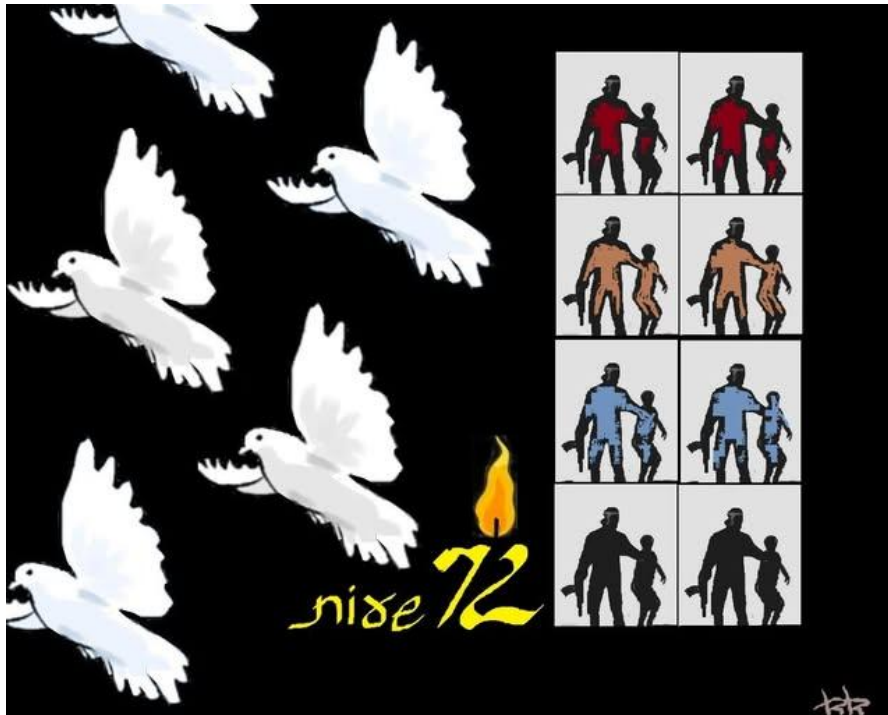
הביתה, הביתה
טרם רדת אור.
לילות קרים,
לילות מרים,
קרבים עכשיו לכאן.

עד עלות השחר
מתפללת לשלומך,
שבויה באזיקי פחדים
אני שומעת צעדים.

הביתה, הביתה,
כי עוד לא ניתן
כל מה שהובטח לנו מזמן.

על הסֶדֶךְ / הפינה של דודו

על מה שאי אפשר לדבר עליו, על אודותיו יש לשתוק

1. אחד השותקים הגדולים בתרבות האנושית נוצר בשנת 1880 על ידי הפסל אוגוסט רודן. הפסל המרשים "האיש החושב" או ההוגה, יושב כך ושותק כבר 145 שנים.

הוא שתק כאשר האנושות עברה מהמאה התשע עשרה למאה העשרים. הוא שתק כאשר מיליונים נהרגו במלחמת העולם הראשונה. ואחר כך המשיך שתק כאשר נרצחו שוב מיליונים במלחמת העולם השנייה.

הוא ישב ושתק כאשר הגרמנים שרפו את סבתא וסבא שלי במשרפות. הוא שתק כאשר האמריקאים הטילו את הפצצות על הירושימה ונגסקי והפציצו את דרזדן. והוא ממשיך כך לשתוק גם היום. רק יושב סנטרו שעון על כף ידו השרירית מצחו הקשה מכווץ ואיננו אומר כלום על כלום. גם כאשר ציפורים נוחתות על ראשו לנוח ממעופן. ומחרבנות עליו שנייה לפני שהן ממריאות.

ובכל זאת הוא נחשב לסמל התבונה האנושית. אולי דווקא משום שהוא שותק.

2. "האדם החושב" הוא פסל מרכזי מתוך מכלול הפסלים שהיוו חלק מיצירה גדולה של רודן שנקראה "שערי הגיהנום", ותוכנן במקור להיות מוצב במרכז, מעל לדלתות השער.

משום כך נקודת המבט של הצופה אל הפסל תוכננה להיות מלמטה כלפי מעלה.

לכן הכתפיים הרחבות והראש גדול יותר משאר חלקי הגוף. הפסל ניצב בתנוחה שכולה אומרת "חשיבה" – איש עירום יושב על אבן, ראשו מורכן, הוא נשען על יד אחת וידו השנייה מונחת על ברכיו, מצחו מקומט, עיניו שקועות, שפתיו קמוצות, כל גופו מתוח, כאילו גם הגוף שותף למעשה החשיבה.

3. יש ב"האדם החושב" אמירה מאוד אקזיסטנציאלית של רודן על הקיום האנושי, והוא נועד לבטא את גורלו של האדם השרוי בגיהנום של העולם הזה. דמות האדם החושב יוצרת את חלקו העליון של צלב הנוצר מחלוקת הדלתות. בדרך זו רודן מעלה את האדם הכללי למעלת הקדושה של ישוע הצלב.

4. "אני חושב משמע אני מקולל!" כפרפרזה על דברי דקארט: "אני חושב משמע אני קיים". "האדם החושב" יושב בתנוחה פילוסופית ומהרהר בגורלו. הוא נראה כאדם פשוט. הוא מתוח ושרירי כתוצאה ממלחמת הקיום היומיומית – ולכן הוא נתפס למרות הכול כאמירה פילוסופית מודרנית של פסל גדול על החיים עצמם.

5. רודן הושפע מאוד מהפסל מיכלאנג'לו, ונקודת המוצא שלו ליצירת "האדם החושב" הייתה דיוקנו של לורנצו שפיסל מיכלאנג'לו ב"מצבת הקבר של לורנצו" בקפלת מדיצ'י בפירנצה. בפסל מתואר לורנצו בלבוש רומי, ראשו מורכן, נשען על יד אחת הנוגעת בסנטרו והשנייה שעונה על ברכיו, שקוע בהרהורים.

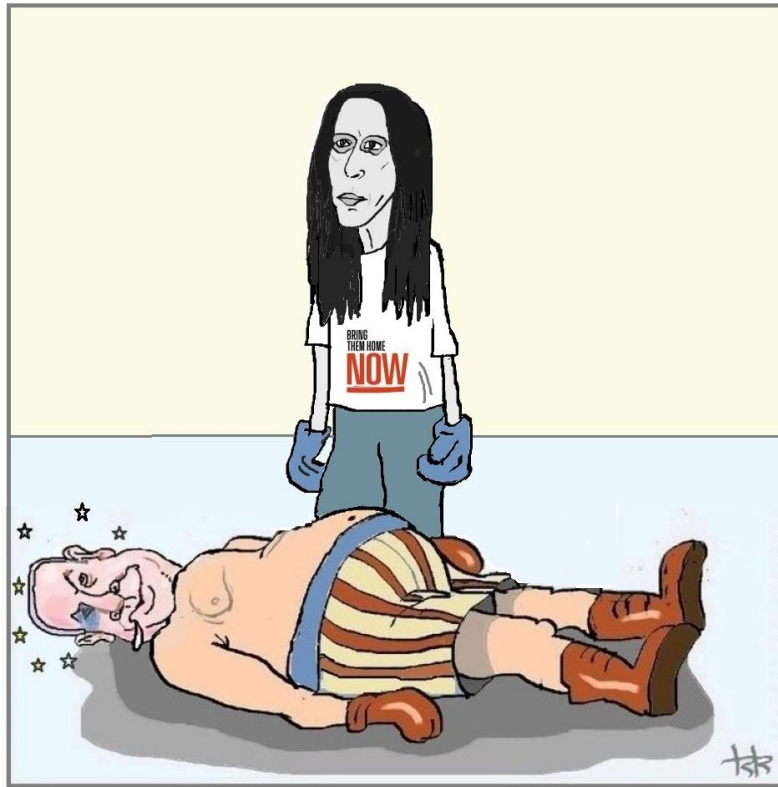
6. אבל יכול להיות שטמון כאן משהו אחר המונע ממנו לדבר.

"על מה שאי אפשר לדבר עליו, על אודותיו יש לשתוק" אמר לנו הפילוסוף הנודע לודוויג ויטגנשטיין. ואם ויטגנשטיין צודק, נעשה ברור מדוע האיש החושב שותק ואינו אומר דבר. אין לו מילים עוד לתאר את מה שאי אפשר. ולכן הוא שותק.

7. שמתי גרסה שלי לאדם החושב, שמורידה אותו במחילה ממרומי האולימפוס ומקרבת אותו אל שאר בני האדם, שלא כמוהו צריכים לפחות פעם ביום לשבת בשירותים. ולפעמים גם יותר. סליחה.

פינת הקריקטורה השבועית: גדולה מהחיים

@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@

בית כפר הנשיא משתתף בצערו

של ראג'אן קיטה והמשפחה

עם פטירת האב

ויקטור קיטה ז"ל

שולחים ניחומים

• הם חזרו!

כל החטופים החיים שבו לארצנו, שבו למשפחותיהם, להוריהם, לבנות זוגם ולילדיהם. שעות-המסכים של כולנו מצטברות ביחד לימים ולילות, ובעצם, לשניים וחצי נצחים, לפחות. הם חזרו, ואומה שלמה יכולה לנשום.

אבל!

ידענו, ולא היו לנו אשליות, האויב המר שלנו, הארגון של הטרוריסטים הרוצחים השפלים, מתעללים בנו באמצעות החזקתם את החטופים החללים, נכון לעכשיו עוד 19 חללים, והחמאס מוציא לנו, ובעיקר למשפחות החטופים, את הנשמה.

בניגוד ליו"ר הכנסת, ששימש כליצן מרכזי בישיבה עם דונאלד טראמפ, אני ועוד רבים אחרים, לא מסירים את סיכת החטופים מעל ליבנו, עד החטוף האחרון. ואני מעריצה את רבבות האזרחים, וביניהם בני משפחתי, אשר ממשיכים להתייצב בכיכר החטופים ובהפגנות האחרות.

הגעתו לארץ של נשיא ארה"ב לישיבת הכנסת שהתקיימה בערב החג, המעמד המיוחד הזה, הפך להיות הצגת קרקס מגוחכת.

לי יש נטייה מוזרה, בכל פעם, שמישהו מדבר או מופיע בטלוויזיה, אני לא מסתכלת עליו, אלא על האנשים שלצידו. הדמות המרכזית, מודעת לכך שהעיניים נשאות אליה, אבל הנוספים, לא תמיד מסתירים את מה שעובר בראשם, אני מחפשת זאת בשפת הגוף שלהם. בערב החג, כשהגיע הנשיא לארץ, אני (ועוד רבים אחרים) עקבתי אחרי אשת ראש הממשלה (אתם מכירים את "רעייתי ואני"). ראיתי איך היא מכוונת למטרה אחת בלבד, להיות כל הזמן ליד טראמפ, ורצוי אפילו להתחכך בו, או לפחות לגעת בזרועו.

הייתה שם בכנסת עוד בלונדינית מפורסמת, פנינה רוזנבלום (למען האמת חייבים לאמר, שהיא בכל זאת, עשתה דבר או שניים בחייה). הייתה גם בלונדינית נוספת, איבונקה טראמפ, הבת של... הבלונדינית היחידה שנעדרה מהכנסת, למרות שחסרונה בלט מאד, הייתה היועמ"שית, גלי בהראב מיארה. לא סתם קרקס, קרקס מרושע.

עד כאן שחררתי קצת תסכולים שצברתי מול הטלוויזיה. אבל בסופו של דבר החיבוקים שבהם התקבלו חוזרי השבי, הם היו העיקר בימים האחרונים, ונקווה שלא ירחק היום וכל החללים ישובו למנוחה נכונה באדמת ישראל.

• בסוכות תשבו שבעת ימים.... והיית אך שמח

כל הכבוד לליאת חן, כל הכבוד לכל העושים במלאכה, למתנדבים הרבים. כמעט בכל ערב מערבי החג הייתה לנו פעילות, חלקן עם אוכל (וקהל גדול), ערב אחד שהיה בו עניין רב, אבל ללא מרקים ופנקייקס, ולכן עם קהל מצומצם, וערב אחד, ב- 7.10 שבו התכנסנו לערב התייחדות עם הרבה נגנים וזמרים, ועם סיפורים על חללים של יום הטבח המלחמה שבאה בעקבותיו. ערב מרגש מאד.

והערב שמענו מרחל גינת סיפור מרתק על הארכיון שלנו, עם תצוגה חשובה של האתר "סיפור מקומי" (יש לגלל בגוגל "כפר הנשיא סיפור מקומי" ולהיכנס לעולם ומלואו, סיפורים של הקיבוץ שלנו).

• ועוד על הארכיון

כל הטוב הזה שדברתי עליו להלן, לא היה מתרחש ללא המשוגע לדבר, דויד אלמן, שהופך את אוצרות הארכיון לדיגיטליים, ומפעם לפעם מביא לנו לכאן לדברי הכפר סיפורים של מייסדי המקום הזה.

בגיליון קודם הוא כתב על אלזה בן חנוך ז"ל, ואני רציתי להוסיף כמה מילים חשובות עליה. אלזה הייתה הפעילה החשובה והמסורה ביותר של תחום התרבות בכפר הנשיא. במשך שנים רבות היא הייתה מרכזת וועדת חגים, שהייתה נפרדת מוועדת התרבות, כי היא עסקה בחגים בלבד, וכל שאר פעילות התרבות הייתה בידי מרכז התרבות והוועדה שלו. כך שנים רבות, וגם אחר כך כשאלזה כבר הזדקנה, ופרשה מהארגון של החגים היא המשיכה להכין את המודעות לכל אירועי התרבות (זה היה עוד לפני הגרפיקה הממוחשבת, והיא ציירה כל מודעה ביד), ועוד, היא ואדם בעלה ז"ל, הקפידו להגיע לכל אירועי התרבות מתוך כבוד לעושים במלאכה.

חשוב היה לי להוסיף את השורות האחרונות, וזה לא בא להפחית כהוא זה מפעילותו החשובה של דויד אלמן.

• ועוד בהמשך לגיליון הקודם

הסיפור על איתן ווייסבקר, בן הקיבוץ, הקצין שסרב לצאת עם הטנק שהוא היה מפקדו, כי הוא לא היה במצב תקין, ואכן, כשתקנו את התקלה, התיקון הזה, שהשמיש את מערכת ההגנה של "מעיל רוח" הציל את חמשת החיילים שהיו על הטנק. איננו נוהגים לפרסם חיילים שלא נפגעו ולא נהרגו. ואנחנו לא יודעים דבר על חמישה החיילים האלה. אבל משפחותיהם זכו לא להיכלל ברשימה הכבדה של משפחות חללי מלחמת "חרבות ברזל".

מזכרתי בנאומי של יצחק רבין ז"ל שיצא נגד האמירה: "יהיה בסדר!". הוא אמר שמרוב "יהיה בסדר" – שום דבר לא בסדר.

תודה לך איתן על שלא הסכמת לסמוך על ההבטחות ש"יהיה בסדר". כשאני שומעת על מעשה הגבורה הזה שלך, אני יודעת אצל מי התחנכת וממי קבלת את הפדנטיות הזאת.

אתה יכול להיות גאה בבנך, שלמה, ותבורכי יפעת.

עד כאן לשבוע זה. מעתה מתחילה תקופת "אחרי החגים". חזרה לשגרה נעימה לכל בית כפר הנשיא.

תמר וולפין

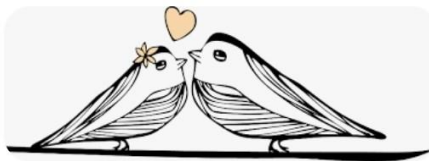
@@@@@@@@@@@@@@@@@@

מזל טוב

נעמי בן אמוץ
לרגל נישואי הבת

מאיה ובח"ל וולד

ברכות חמות גם
לגיא וגנר, ליבי
ולכל המשפחה

מזל טוב לרגל יום חתונתכם

בריאות אושר אהבה

פִּינֶת הַהֶנְצָחָה / דוֹד אֵלֶּמֶן

זמי בן-צבי ז"ל - (20/9/1920 - 17/3/1925)

זמי, חבר הקיבוץ וממייסדיו, כלומר מה"ותיקים".
זמי נולד בגרמניה וחווה את התחזקות האווירה הנאצית והאנטישמיות.
דרך ה"קינדר טרנספורט" הגיע זמי לאנגליה ושם בגיל 19 התגייס לצבא
הבריטי והתנדב לבריגדה.
שנים עבד בחקלאות, בעיקר במטעים, שם גם העלה רעיונות והמצאות שזכו
להכרה גם מעבר לקיבוץ עצמו. מעבר לכך מילא זמי תפקידים רבים בקיבוץ
כגון מרכז משק ועוד.
לאחר המעבר לפנסיה תרם זמי מזמנו בארכיון הקיבוץ.
זמי הינו, ללא ספק, אדם שהשאיר אבני דרך בקהילת כפר הנשיא.

<https://khbbm1.wixsite.com/2020-13>

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

עומר נאטרה ז"ל

שעת בוקר מוקדמת, עוד שבת של שמש צעירה שהצצה מעל לצמרות עצי הלבנה הצהוב והאשור האמריקאי שהצלו את הגדה המזרחית של האגם. ברוזת קרולין חוצה את המפרצון הקטן, ואחריה בטור מושלם עם מרווחים זהים 5 גוזלים. אדוות שנוצרו מהמשפחה הצבעונית, מלכות את החלוקים האפורים ומניעות את שברי הענפים הרקובים בהגיען לגדת האגם. מתוך הסבך מציץ אייל לבן-זנב, מרכין ראשו למי האגם ולוגם תוך הקשבה לסכנות היער. לפתע זוקף צוואר ומקשיב לשבירת הענפים. הסכנה חלפה, כולה סנאי אפור ששמט בלוט חום. כהרגלו מק ישב על המזח הקטן והביט במים. בידיו חיבק את הקפה של הבוקר. כמו תמיד, כבר שנים, כפית קפה וחצי סוכר, נמיסים בכוס שקיבל כמתנה עם סיומו של התואר השני בפקולטה לחקלאות, שם סיים בהצטיינות את המחקר בתחום התירס. מק כבר הספיק לפרסם כמה מאמרים ידועים בתחום שימוש גידולים חקלאיים ליצירת אנרגיה חלופית, ואף היה שותף בכתיבת הספר שהוא הבסיס למסלול תואר ראשון לניהול משאבי טבע אותו מלמדים בכמה אוניברסיטאות ידועות.

קרניים ראשונות פיצחו את שמיכת העלים הרחבים של העצים המקומיים שקדמו בהרבה לפלישה האירופאית. הצעדים המהירים של רוקי, חברו הנאמן, על לוחות העץ של המזח המוביל לאגם, ניתקו אותו מזיכרונות הילדות, והמסע היחיד שלא השלים כנער צעיר, בגיל שקולך נשבר וזיפים עדינים מתחילים לכסות את פניך עטורי הפצעים. זה הזמן לטיול בוקר והמפגש עם הסנאים שכבר עסוקים זמן רב בלקט הבלוטים על יד תחנת השאיבה שהקימו המתיישבים הפוריטנים הראשונים מאוניית המייפל לאור, בסביבות העשור הרביעי של המאה ה-17. רוקי הזקן תמיד מוביל עם מקל בפה ואחריו מק עם מקל הנדודים שהביא מהטיול לפני הקולג' במסלול לאורכו של הבלו רידג' עם בן דודו מקס.

מק גדל בעיירה קטנה ושקטה באמריקה הכפרית שזכתה לשם הופ. הם עברו לשם מברוקלין, כשאביו, גיאולוג ידוע בחקר הפוסילי, קיבל משרה בכירה באחת מחברות הנפט המובילות. מק היה אז בן 4 ולכן הזיכרונות שלו מהתפוח הגדול הן ברובן מהביקורים אצל בן דודו, שנולד 2 ירחים בלבד לפניו. מקס גדל בלונג איילנד, בקהילה יהודית גדולה והכיר את כל החגים, המנהגים והמסורות אותם ספג בגן קרן-אור, ורכש בהרחבה בבית הספר סולומון שכטר. מק, היה אחד היהודים היחידים שגדלו בהופ והמסורת היחידה בביתו היתה קבלת שבת שבועית עם הוריו ולאח אחותו הצעירה. בית כנסת לא היה בעיירה או אפילו ברדיוס של 100 מייל. לעיתים, בתקופת השלכת של עצי

המייפל, היו נוסעים כולם מזרחה לבירת המחוז ושם בבית הכנסת הספרדי שנבנה כבר בשלהי מאה ה-18, היו חוגגים את חגי תשרי. פעם אחת הוא זוכר שאבא הקים סוכה בחצר האחורית. זאת היתה גם הפעם היחידה שמקס ואחיו הקטן דני, הגיעו לביקור ארוך עם ההורים.

כשמלאו לו תריסר אביבים וקצת, בילה את הקיץ באי הגדול אצל מקס. שניהם היו ספורטאים והצטיינו בכדורגל וכדורסל. כשהיו מצטרפים למשחק בשכונה, לפעמים חשבו שהם תאומים. שניהם היו מנהיגים מלידה ולרוב הובילו את הקבוצות כך שלעיתים רחוקות שיחקו באותו צד. בערבים, מק הצטרף לבן דודו שהתחיל ללמוד את פרשת השבוע, שיוביל בשבת בר מצווה בבית הכנסת הגדול. הם לא ניחנו בחוש זמרה מפותח אבל מאד אהבו לשיר, ואת מק סיקרנו במיוחד אותיות הקודש המוזרות, הצורות שקישטו את האותיות מעליהן ומתחתיהן והפכו את הקריאה לשירה יהודית, לה זכה רק בבית הכנסת הישן. אבל יותר מכל, אהב לאחוז בספר התורה המצהיב, ואהב את ריח הקלף ואת יראת הקודש. הוא אהב את קולו של החזן הזקן, תומאס, ששרד את השואה לבדו והגיע באניית מסע בסוף שנות הארבעים של המאה הקודמת, עם ניצולים רבים אל הארץ המובטחת. כל מפגש היה מתחיל עם 3 תמונות וסיפור נוסף של נער מתבגר במשפחה אומנת ואוהבת בשכונת היהודים הצמודה לנמל הימי של בולטימור העייפה.

מק, גדל להיות הקפטן של נבחרת הכדורסל בבית ספרו ומנהיג שבט הצופים של הופ. הוא גם הוביל את נבחרת המדעים של בית הספר לתחרות הגמר של המדינה ואף הביא כבוד ראשון לעיירה, שרגעי התהילה הבוודיים שלה עד אותו רגע נכסף, היו מכרה הנחושת שתחילתו במאה ה-18, ותגלית שדות הנפט שבו חרגולי השאיבה עיטרו את הרקיע של העמק הירוק מתחת לגבעות הכחולותובו מסלול הבלו רידג' (Blue Ridge). מק, למד בסתר את כל הפרשה של מקס ומפעם לפעם כשהיה רוכב על אופניו לבית הספר לאורך שדרת עצי הפקאן או חוצה את הרחוב הראשי (main street), היה משנן אותה בשקט לעצמו וחולם על השיעורים אצל החזן מבית הכנסת הגדול. הוא היה מדמיין את עצמו עולה על בימת בית הכנסת, מולו שורות שורות של ספסלי עץ מלאים בקהל רב וכולם מחכים לשמוע אותו פוצח בפרשת השבוע. מצדיו הוריו הגאים ולידו מקס הבוגר ממנו בירחיים, ובוגר עליה לתורה. כף ידו הימנית של מקס, שדרך אגב, איתה צלף במשחקי השכונה, האוהבת והמוכרת נשענת על כתפו. הם שוב יחד. רק צופר רכבת המסע הישנה שמובילה את תוצרת אמא אדמה אל בתי הזיקוק מעבר לנהר, מעירה אותו מהחלום והוא מגביר את הרכיבה כדי לא לאחר לשיעור הראשון. הלוואי שהיה בית כנסת בעיירה הישנונית, וקהילה שאיתה יכול היה לחלוק את החלום, להיות כמו מקס.

כשסיים את לימודיו בתיכון, נרשם יחד עם מקס ללימודים באוניברסיטה הצפונית של מדינת ניו יורק. הוא במגמת מדעים וחקלאות, בעוד מקס חולם על מסלול פרה-רפואי. הוא כבר דמיין את

החדר במעונות עם מקס, על מסיבות הבירה ועל מבחני הקבלה לנבחרת הכדורסל. אבל עוד לפני האיחוד החלומי, מקס הטיל פצצה. הוא מוותר על הלימודים ויוצא לשנת הפסקה בישראל. וואו, האמת שמק לא הבין את ההחלטה וגם לא הכיר אותה. מבחינתו המסלול הוודאי והיחיד היה המשך ישיר ללימודי תואר ראשון ושני. מקס הבטיח לחזור אחרי שנה ולהשלים את הלימודים, אבל כרגע הגשמת החלום הציוני. לעלות לארץ ישראל, ולהיות חלק מהמסע של המדינה הצעירה. לבנות אותה ולשמור עליה. אז, שניהם לא ידעו שהשנה של מקס תהפוך לשנים.

בעוד שבועיים מהיום, מק ייצא למסע משלו. מפגש מחזור עם רוב בני כיתתו מהתיכון של הופ. רק לינדסי שעברה להוואי, הלן שכרגע מלמדת היסטוריה באוניברסיטה האמריקאית בדובאי ומייק הסנטר של נבחרת הכדורסל, שנהרג בתאונת אופנוע לאחר מסיבת חג מולד הפרועה באטלנטה לא יגיעו. מי שהפתיע את כולם ויגיע, שבקושי סיים כיתה י' והסתבך עם החוק, הוא שלדון, היום ראש ועד עובדי האיגוד של חברת החשמל במדינת וירג'יניה המערבית. כבר לילות שמק לא ישן וחולם על המפגש. אבל יש אירוע נוסף, שיתקיים בדרכו חזרה מהופ אל ביתו באפ-סטייט. אירוע שישלים מעגל, שייתן לו מנוחה והשלמה. כי הגעגועים שלו למקס חרוטים בליבו ובנשמתו.

בחודשים האחרונים, מק לומד לימודי תורה אצל ג'וני, בנו של תומאס החזן, שהוא גם הרב הצעיר של הקהילה הוותיקה בלונג איילנד. הלימודים כמובן מקוונים, אבל מעת לעת מק, שדרך אגב, גם הוא וגם מקס קרואים על שם סבתם, היה יוצא עם אשתו רונה, מביתו שצמוד לאגם הצפוני בקטסקילס, גולש בכביש 87 המהיר לאורך נהר ההדסון לתוך ניו ג'רזי השכנה. משם מתחת לנהר ההדסון במנהרה המוכרת עד בואך התפוח הגדול. צמרות גורדי השחקים של העיר המשוגעת ריתקו אותו כל פעם מחדש. ואז, בהתרגשות גואה, חוצה את גשר ברוקלין על הנהר המזרחי שסיפורי נפילת התאומים עדיין מהדהדים בין פיגומיו החלודים. את המקטע האחרון על האוטוסטרדה של האי גדול, ה-LIE, העביר בשתיקה והפליג חזרה לילדות. את השבתות היה מבלה אצל כבוד הרב ג'וני. יחד עורכים קבלת שבת, צועדים שלובי מחשבות לשחרית של שבת בבית הכנסת והמרכז הקהילתי, ובין ערביים מתרגלים טעמי מקרא. פרשת ראש חודש היתה הפרשה של מקס. מק זוכר כאילו רק אתמול עמד מתחת לבימה העטורה של בית הכנסת. מאחוריה ארון הקודש שעל דלתותיו הכבדות והארוכות חרוטים עשרת הדיברות. וכשהזכים במצווה פתחו אותו, התגלו ברוב תפארתם 4 ספרי התורה, ולכל אחד עטוף בגלימה לבנה מקושטת בזהב וכסף. כמו ארבע האמהות של העם היהודי, מביטות בקהל שהתקהל באולם התפילה ביתר צפיפות כדי לחגוג את בר המצווה. זכרוננו אולי מתעתע בו, אבל הוא רואה את מקס במרכז עם הוריו ועם דני. הילת קדושה מרחפת והקהילה עוטפת. הוא המנהיג החדש של העם היהודי בדרך לארץ הקודש. כמו משה רבנו והחווה בנימין זאב הרצל, רק שהוא יכנס בה. כך מוביל את העדר לבניה של הבית היהודי החדש.

שבת של ראש חודש מר חשוון, במרכז הבימה, בכיפה של סבא, עטוף בטלית של תומאס, שבסתר הביא איתו מאירופה החרבה. אמנם שבת, אבל כשהתפילין של מקס בקידמת מצחו, הוא משיר מבט וסוקר את הקהל שצמא לחוות את העלייה של פרשת ראש חודש. ממש כמו משה שירד מהר סיני, בידיו 2 לוחות הברית והבשורה לעם ישראל. מק אמנם חוצה לשליש האחרון לחייו, אבל מרגיש כמו אותו נער בתחילת נעוריו, ואחריות כל העם היהודי על כתפיו. לרגע היה בטוח שחש את כף ידו הימנית של מקס על כתפו השמאלית. היד הצולפת, היד של ההדק, היד שאוצרת את נעוריו.

מק ממלא את ריאותיו ושואף לנחיריו את ניחוח הקלף של ספר התורה העתיק, מלטף את ידיה העץ הבוהקות שממשיכות לתעד את סיפורי הקהילה היהודית מאירופה, את המסע לארץ החדשה ואת קהילת האי הארוך. היום הוא משלים חלום, הוא מוביל את הקהילה כמו מקס, כמו משה ורבים אחריו. קרן אור יחודית של שבת פורצת בין חלונות הזכוכית, שבהם סיפור שנים עשר השבטים. גולשת לה בעדינות מפתיעה מעל ארון הקודש ונוחתת על פרשת פנחס לראש חודש. ספר במדבר, פרק כ"ח:

וביום השבת, שְׁנֵי כִבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וְשְׁנֵי עֶשְׂרִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן

מוקדש לכל משפחת נאטורה ואדוותיה. במיוחד לאורנה, רון ודניאל האהובים, שבדרךם כואבים ומתגעגעים, באומץ נדיר ונחישות אין סופית מובילים אותנו להשלים את המשימה. הבאת כל החטופים הביתה, ולמצוא את האור בקצה המנהרה לעתיד טוב יותר לעם היהודי בכלל, ולעם בציון בפרט. שוב, משואה לתקומה.

והכי לעומר המקסים והאהוב שהנוכחית, האנרגיות ומי שהוא חסרים לכולנו והגעגועים עד אין סוף

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. 20 החטופים האחרונים ששרדו את השבי,
חזרו אלינו. איזה אושר. איזו הקלה. 😊

ואלו החללים שהושבו ארצה לקבורה מכובדת. יהי זכרם ברוך.

גיא אילוז ז"ל מרעננה, מוכר בתעשיית המוזיקה כמי שהיה טכנאי הקול של אומנים רבים, ביניהם להקת היהודים, מתי כספי ושלום חנוך. הוא תועד נמלט מאזור המסיבה בנובה ב-7 באוקטובר והספיק לעדכן את קרוביו שיורים עליו. גיא נחטף חי ופצוע ונרצח בשבי חמאס. לפי שורדת השבי מיה רגב, הוא נחטף מחוסר הכרה ושכב בודד שבוע שלם, כבול למיטתו. יום וחצי לפני מותו היא הוכנסה לחדרו בבית החולים, שם אמר לה שאמו היא האישה החזקה ביותר בעולם, ושברגע שיחזור הביתה יחבק אותה ולא יעזוב לעולם. קרובים תיארו אותו כאדם עם לב ענק, שרצה רק שלאנשים יהיה טוב וישמחו, האנגריה של גיא שידרה אהבה וכבוד. גיא בנם של מישל ודוריס ואח לאורי ומאיה.

אוריאל ברוך הי"ד, תושב גבעון, עבד בתחום חומרי הבניין ואהב מוזיקת טכנו. קרוביו מתארים אותו כאדם שמח שאהב לחיות, לבלות ולטייל בעולם. הוא תמיד היה מוקף חברים שחלקם כינו אותו בשם החיבה 'בדאלו'. אוריאל נהג לתרום מעצמו לכל אדם במצוקה, והמוטו שלו היה "תחיה את החיים כאילו אין מחר". לאחר 172 ימים ללא אות חיים, נודע למשפחתו כי אוריאל נרצח ב-7 באוקטובר ונחטף כחלל לרצועת עזה. הוא הותר אחריה את אשתו רחלי, שני ילדים, זוג הורים ושלושה אחים.

יוסי שרעבי ז"ל מבארי. עבד כמנהל הביטחון של "דפוס בארי". אדם ציוני ופטריוט, אהב לגלוש בים וספורט אקסטרים. אבא ובעל אוהב ומסור, איש משפחה שכולו לב גדול. איש אוהב אדם, אכפתי וידוע במסירותו לכל סובביו ומלא בשמחת חיים.

בשבעה באוקטובר יוסי נלקח בשבי עם בן זוגה של בתו - אופיר אנגל, והנער עמית שני. אחיו אלי נחטף גם הוא. במעשה גבורה הצליחה אשתו של יוסי להציל את בנותיהם. אשתו ושתי בנותיו של אלי נרצחו בטבח, וכעבור 102 יום קיבלה המשפחה בשורה כואבת נוספת - יוסי נהרג, ככל הנראה מהפצצת צה"ל של מבנה סמוך. אחיו אלי שוחרר מהשבי לאחר 491 יום.

*נירה, אשתו של יוסי: "אנחנו מתגעגעות כל כך ליוסי שלנו, שהיה בן זוג מופלא ואבא מושלם ליובל, אופיר ואורן. אדם טוב לב שתמיד חיפש דרך להיטיב. עכשיו נוכל לסיים את הסייט שהחל לפני יותר משנתיים, ולאפשר ליוסי קבורה מכבדת ואוהבת באדמת בארי שכל כך אהב."

סמ"ר תמיר נמרודי ז"ל מנירית, נחטף מבסיס בעוטף עזה בו שירת כמש"ק חינוך. הוא הספיק לשרת עשרה חודשים עד החטיפה, במהלך שירתו הצבאי הרגיש שמצא את הייעוד שלו ואף התראיין ליציאה לקצונה שבוע לפני חטיפתו. קרוביו מספרים עליו כי הוא אדם חברותי, אכפתי ודואג לזולת. תמיר לא היה אמור להיות בבסיס ב-7 באוקטובר, אך התנדב לסגור שבת כדי שחבריו יצאו לעשות את החג בבייתם. לאחר חטיפתו נמצא פתק בחדרו עליו כתב: "להצליח לעזור לכמה שיותר אנשים, ליצור מעגל חברתי קרוב, ולא לפגוע." תמיר נחטף מבסיסו בחיים ונהרג מהפצצות צה"ל בשבי. תמיר בן לחירות ואלון ואח לעמית ומיקה.

ביפין ג'ושי ז"ל נולד וגדל בנפאל, בעיירה למרגלות הרי ההימלאיה. הוא הגיע לישראל שבועות ספורים לפני הטבח כסטודנט כדי ללמוד חקלאות בקיבוץ עלומים ולחזור למדינתו עם מקצוע. ביפין התאהב מיד בישראל, ומדי יום שלח למשפחתו סרטונים מחייו החדשים בקיבוץ. הוא חלם לפתח את החקלאות במדינתו, להמשיך ליצור שירים כראפר חובב ולשחק כדורגל. ב-7 באוקטובר ביפין ברח למיגונית בקיבוץ עם סטודנטים זרים נוספים, הדף רימון חי בידים חשופות ובגבורתו הציל חיים רבים. הוא בן למהנדה Mahananda ופדמה padma, ואח גדול לפושפה pushpa בת ה-18.

סרן דניאל שמעון פרץ הי"ד מיד בנימין. נולד ביוהנסבורג שבדרום אפריקה. בגיל 13 עלה לארץ עם משפחתו. דניאל אהב מאוד ספורט אתגרי, ולפני גיוסו נפצע במהלך סקי מים. לאחר ניתוח והתאוששות, הוא נלחם כדי להעלות את הפרופיל הרפואי שלו כדי שיוכל להצטרף לחיל השריון. הוא הגשים את חלומו וסיים כמצטיין קורס מפקדי טנקים, ואף סיים בהצטיינות קורס קצינים.

בשבעה באוקטובר דניאל היה מוצב בנחל עוז. הוא וצוות הטנק שלו סייעו להדוף בגבורה מחבלים רבים. במהלך הקרב דניאל נפצע ונחטף ולאחר 163 ימים הוגדר כחלל צה"ל.

איתן לוי ז"ל מבתי ים, היה איש משפחה חם ואוהב שדאג תמיד לסביבתו ולא לעצמו. הוא היה אדם אחראי ומסור לכל מקום אליו הגיע, וכולם העידו על טוב ליבו הגדול. אהבותיו הגדולות היו בנו היחיד שחר ושתי הכלבות שלו. איתן הוגדר מנותק קשר מעל 40 ימים עד שהוכרז כחטוף, ולאחר 62 ימים הצבא הודיע רשמית למשפחה כי איתן נחשב לחלל החטוף ברצועת עזה. איתן הותיר אחריו משפחה גדולה ורחבה, את שחר בנו ושיר ארוסתו, אביבה, חן, סאני ריף וריבר.

רס"ם מחמד אלאטרש (39) ממסעווה שבט אל אטרש, שירת כגשש בחטיבה הצפונית של אוגדת עזה. משפחתו מתארת אותו כבחור רציני שדואג לכולם, מספרים כי מאז שהיה ילד הוא אהב בעלי חיים ובפרט את הסוסים שגידל. החלום שלו היה להקים חוות סוסים מסודרת. מחמד נפל בקרב בהגנה על אוגדת עזה ונחטף. הותיר מאחוריו שתי נשים, 13 ילדים, הצעירה מהם נולדה חודש לפני שנחטף, תשעה אחים ושלוש עשרה אחיות

ענבר הימן (27) מחיפה, בחורה מחוננת, מלאת אהבה והכלה עם נתינה אין סופית. קרוביה מספרים שהייתה שופעת יצירתיות ומלאה בשמחת חיים. ענבר למדה במגמת קולנוע בבית הספר התיכון, ועם השנים הפכה לאומנית גרפית מוערכת בעלת סגנון ייחודי. בעולם האומנות הייתה מוכרת בכינויים Pink ו-Raven, וציוריה הוצגו בתערוכות במדינות שונות. לאחר חטיפתה הסלוגן "Free Pink" קרא לשחרורה, ונכתב על קירות, דגלים ופרטי לבוש ברחבי ישראל והעולם. ענבר ובן זוגה נועם אלון הכירו בלימודי תקשורת חזותית במרכז האקדמי ויצו חיפה, והיו אמורים להתחיל יחד את השנה הרביעית ללימודים. ענבר הגיעה למסיבת הנובה בתור "הלפרית" - תומכת לרוקדים שאינם חשים בטוב, וממנה נחטפה. ב-16.12 התבשרה משפחתה שענבר נרצחה ב-07.10. ענבר הותירה אחריה שני הורים ואח.

לא נשכח את 19 החללים שנותרו בעזה ולא נרפה עד שכולם יחזרו.
עד החטוף האחרון.

742 ימים בשבי

עד החטוף האחרון

מטה המשפחות להחזרת
החטופים והנעדרים

17.10	אבנר מרום
	ליבי ארי דוידסקו
	נווה שמואלי
18.10	עדי בוסקילה
	לי טנא
	אביגיל זקן
	גבריאל זקן
19.10	אוסנת ארצי
	גלית שמואל
	אריאל הרפז
20.10	מעין וויאט
21.10	ריצ'רד קונריקוס
	צור ארי נאי
	בן רוזנברג
22.10	סול פנינה איילון
23.10	כרם בר שמואל

סיפור לשבת

מר הנריקז

במשך חצי שנה השארתי צלחת אוכל מול הדלת של מר הנריקז, השכן ממול. ארזתי הכול יפה, הנחתי על שרפרף קטן ליד הדלת, וצלצלתי צלצול אחד בפעמון. כל יום אחר צהריים בשעה חמש בדיוק. לחמניות טריות בימי שני, נזיד בימי רביעי, היה לי סדר קבוע. תמיד משהו חם, משהו ביתי.

הכול התחיל יום אחד בחודש מרץ, כשראיתי אותו במסדרון. הוא היה רזה מהרגיל, עם המבט האבוד הזה שאנשים הפסיקו לצפות למשהו.

"מר הנריקז, אכלת היום?" שאלתי אותו. הוא בקושי הרים את מבטו. "מה זה משנה?" הוא לחש, וסגר בעדינות את הדלת.

באותו לילה לא יכולתי לישון מרוב מחשבה על העיניים הריקות שלו. למחרת הכנתי מרק עדשים סמך עם לחם טרי שאפיתי. דפקתי על הדלת שלו. שום דבר. צלצלתי בפעמון. אין תשובה. הבאתי שרפרף מהבית כדי לא להניח את הדברים על הרצפה, השארתי את הצלחת וצירפתי פתק: "מהשכנה שלך ממול. תיהנה".

חזרתי על זה מדי יום. במשך שבועות, לא הייתה תגובה. אבל הכלים הופיעו ריקים מחוץ לדלת שלי בכל בוקר, שטופים ומיובשים.

יום אחד, מצאתי פתק על הצלחת הנקייה: "תודה. במשך שנים האוכל לא היה טעים לי".

מאז התחלנו להחליף מסרים קטנים. הייתי כותבת לו את המתכון או בדיחות גרועות; הוא היה מגיב בסיפורים קצרים מנעוריו, כשעבד כנגר.

"אשתי הכינה נזיד דומה לשלך", אמר לי אחר צהריים אחד, כשהוא סוף סוף פתח את הדלת בזמן שהשארתי את האוכל. "היא מתה לפני שלוש שנים. הבית הזה הפך מאז למזוליאום".

"בתים נועדו למגורים, מר הנריקז", אמרתי, "לא כדי לזכור את מה שנעלם".

הוא חייך בקושי, חיוך שהחליד מחוסר שימוש. "את יודעת? את גורמת לי להאמין שיש עדיין אנשים טובים בעולם." אמר לי.

החודשים חלפו. הוא התחיל לפתוח את הדלת לעתים קרובות יותר. לפעמים דיברנו במשך 10 עד 15 דקות. הוא סיפר לי על הבת שלו שגרה רחוק, על הרהיטים שבנה כל חייו כנגר, על איך השתיקה בזקנה יכולה להיות כבדה יותר מכל עומס פיזי.

"אני כבר החלטתי שלא שווה להתאמץ לחיות", הוא אמר לי יום אחד באוגוסט. "אבל אז באת עם האוכל והפתקים המטופשים שלך. וחשבתי, אולי אוכל להישאר עוד יום. ואחר כך עוד יום."

"אני שמחה שנשארת, מר הנריקז".

"גם אני, בתי. גם אני." חייך כשענה.

הפעם האחרונה שראיתי אותו הייתה ביום שלישי. הבאתי לו פשטידת בשר. זה מריח נהדר, נראית פשטידה משובחת! הוא אמר בעיניים נוצצות. "יש לך כישרון, את יודעת? לא רק לבישול. גם לגרום לאנשים להרגיש שהם חיים, שרואים אותם".

יומיים לאחר מכן, כשהגעתי הביתה מהשוק ראיתי אמבולנס מול הבניין. שכנים התלחשו שזה מר הנריקז, לוקחים אותו לבית חולים. באותו יום לא הנחתי צלחת בשבילו. גם לא למחרת.

שבוע לאחר מכן אישה בשנות החמישים שלה דפקה על הדלת שלי. העיניים שלה היו נפוחות. "את השכנה של האוכל הטעים..." היא אמרה. "כן", הודיתי בענווה.

"אני מריאנה, הבת של הנריקז." היא הושיטה לי יד רועדת עם מעטפה. "מצאתי את זה בחפצים של אבא שלי, יש על זה את שמך".

בפנים היה פתק עם כתב היד הרועד של מר הנריקז: "לשכנה ממול, שנים חייתי בחושך, בתקווה שהכול יגמר. באת עם צלחות האוכל שלך והזכרת לי שעדיין יש חום בעולם שמישהו זוכר אותי. לא הצלת את חיי, אבל נתת לי את הרצון לחיות אותם בחזרה. תודה על כל מנה, כל פתק, כל חיוך. הלכתי לעולמי מאושר כשידעתי שיש כל כך הרבה טוב לב. באהבה נצחית, אדוארדו הנריקז".

מריאנה חיבקה אותי כששתינו בכינו במסדרון. "את לא יודעת מה את עשית בשבילו", היא התייפחה. "בשבועות האחרונים שלו, הוא דיבר רק עליך. איך הוא הרגיש שוב אנושי. תודה. תודה. תודה שהחזרת לאבא שלי את הרצון לחיות."

הוא השאיר בשבילך משהו נוסף, אבל זה נמצא אצל עורך הדין שלנו. הוא יזמן אותך אליו".

הכנתי שוב מרק עדשים סמך באותו לילה. הוגשו שתי מנות. אחת לי, ואחת השארתי מול הדלת הריקה של הדירה ממול, יחד עם פתק אחרון: "להתראות, מר הנריקז. היה לי הכבוד להיות שכנה שלך".

המנה נשארה שם עד למחרת בבוקר. כשהלכתי לאסוף אותה, מצאתי פרפר לבן מונח על קצה הצלחת, מנופף בכנפיו בעדינות לפני שעף לאור השחר.

נכתב על ידי ג'יזל דומינגז
תרגום מספרדית לעברית - חמדה גלעד ©

